

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fil.
Fél évre	4 kor. — fil.
Negyed évre	2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
rásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradzky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 20 fil. Ajánlközásoknál eladás vételné
minden szó után előre beküldendő 4 fil.
Nagyobb s többszöres hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

VIII. évfolyam.

Szászsebes, 1904. Január 31.

18. szám.

Két uj szakiskola.

(folytatás és vége.)

A tervbe vett ötödik erdőőri szakiskolára nézve megmondta ugyan már véleményét a Magyar Erdész tisztelt cikkzője s ebben a véleményében annyi keserű igazság rejlik, hogy azért méltán megérdemli a szakiskolások teljes elismerését.

Elvitathatlan és számtalan példával bebizonyítható igazság az, hogy a szakiskolákból kikerülő ifjak egyszerűen szélnek lesznek eresztve s azzal, hogy az iskolában szerzett tudásuknak az életben gyakorlati hasznát is vehessék s annak révén megélhetésüket is biztosíthassák, alig törődik valaki. A szakiskolát végzett ifjak legnagyobb része visszakerül a szülői házhoz s innen próbálgat azután valamely állást szerezni, a miynél megszerezhesse az erdőőri szakvizsga letehetéséhez megkívánt kilenc hónapos gyakorlatot s a melyen azután esetleg tovább is megmaradhasson és jövőjét megalapíthassa. Figyelemmel kísér minden pályázatot s a mint egy szemébe ötlík, nosza, rajta! fut a bélyeges boltba, orvoshoz, község házára összeszerezni a szükséges okmányokat, viszi bizonyítványainak másolatait hitelesítés végett a közjegyzőhöz, elkölt itt is ott is egy csomó pénzt, a mely a rendszerint szegény sorsu szülők verejtékkel szerzett

keresetéből ered, azután vár heteken, hónapokon keresztül a válaszra, a mely a legtöbb esetben az, hogy a kért állomás más pályázóval töltött be. Addig, míg ez a kérése oda jár, új pályázati hirdetés ötlík szemébe s az előbbi okmányszerzés megismétlődik, a vége pedig a másodiknak, harmadiknak és még Isten tudja hányadiknak ugyanaz, a mi az elsőjé volt. Ez pedig nem nagyítás, hanem szomorú való. Olyan panaszos leveleket is kaptunk derék, törekvő ifjaktól, a melyekben 30—40 meddő pályázásról tesznek említést s a szakiskola sikeres bevégezése után éveken át nem tudnak bármily olyan alárendelt állást is szerezni, a melyben a gyakorlati időt eltölthessék.

A szülők zúgolódnak, szemrehányással illetik a szegény ifjút, a falu népe gunyolja, hogy nem tanult jól s ezért nem tud álláshoz jutni, a mi azután gyakran földönfutóvá, csavargóvá teszi az elkeseredett szakiskolást.

Az ilyeneknek tehát az állam azzal, hogy őket két éven át saját költségén neveltette, nem jóteköyságot gyakorolt, hanem inkább veszedelembé döntötte őket s megtevéstette jövőjük megalapításában.

Az erdőtiszték és az erdőbirtokosok legnagyobb része nincs bizalommal a szakiskolát végzettekhez s lehetőleg kerülík azok alkalmazását. Ennek a különös jelenségnek az okairól ismételtén jelentek meg tanulmányok nem csak a mi szerény lapunk, de a Magyar Erdész tisztelt laptársunk hasábjain is, nem akarván azon-

ban ismétlésekbe bocsátkozni, most ezzel a kérdéssel nem foglalkozunk bővebben, csak azt az egyet konstatáljuk, hogy ha vannak hibáik a szakiskolásoknak, akkor magát a szakiskolai rendszert és nevelési módot kellene kárhozatni, mert ezeket a hibákat a növendék aligha viszi magával otthonról a szakiskolába, ha pedig igen, akkor ott kellene azokat kiküszöböl, mi és még csirájukban elfojtani.

Mindenesetre egyik legfőbb teendője az lenne a szakiskoláknak, hogy a belőlük kikerülő s arra érdemeseknek talált növendékeket a hazai erdőgazdaságoknál elhelyezni igyekezzenek s vessenek gondot azokra az iskolából kikerülésük után is; kísérjék; figyelemmel munkálkodásukat, kérjenek be viselkedésükre vonatkozólag adatokat s ezeket tanulmányozva szerezzenek tapasztalatokat a nevelés irányára nézve. Hónapokkal az évfolyam vége előtt tudassák a lapok útján, hogy hány jól képzett ifju fog az intézetből kikerülni s hívják fel ezekre az erdőhatóságok és erdőbirtokosok figyelmét. Legyenek meggyőződve arról, hogy nem akad hazánkban olyan lap, a mely ilyen felhívásaik közlését megtagadná. Eleivel talán nehezen fog menni az elhelyezés, de lassacskán hozzászoknak az erdőbirtokosok s látva azt, hogy ilyen módon valóban jól képzett személyzethez juthatnak, idővel már maguk fogják felkeresni a szakiskolákat s kérni őket, hogy részükre végzett növendékeket adjanak.

Addig, míg a szakiskolások jövője ilyen vagy más megfelelő módon biztosítva nem lesz,

nem csak könnyelműség, de valósággal bűn lenne még gondolni is a szakiskolák szaporítására.

A mi már most a vadászati szakiskolát illeti, készséggel elismerjük, hogy erre valóban nagy szükségünk lenne, mert saját honi szakvadászunk vajmi kevés van, de félni lehet — és pedig méltán — attól, hogy ha az állam vagy bárki más ilyen iskolát fel is állít, az ebből kikerülő növendékek osztozni fognak az erdőőri szakiskolások sorsában.

Ismeretes dolog ugyanis, hogy szakszerűen berendezett vadászterületeik, a melyeknél szakképzett vadászokra és vadőrökre szükség van, kizárólag csak arisztokratáinknak és más nagyurainknak vannak, ezek nagy részénél pedig még mindig a régi divat járja: kedvelni az idegent és megvetni a honit. Jól tudjuk például, hogy jobb kocsist, jobb lovászt hiába keresünk a földkerekségén a magyarnál, de azért nagy uraink mégis csak angol, német, vagy más nációból kerítik maguknak ezeket busás pénzen, mert hát így követeli ezt a nagyuri mód. Így leszünk a vadászati szakiskolát végzett ifjainkkal is: alárendelt vadőri és kerülői állásokra talán ezek közül is fognak itt-ott egypárt — talán inkább csak a hazafiságuk fittogtatására — alkalmazni, de a főjäger, a fővadász azért mégis majd csak a német és a cseh marad. A vége pedig az egészen az lesz, hogy egy csapat derék ifju haszontalanul tölt el két évet a vadászati szakiskolában, a melyet más téren hasznosabban tölthetett volna el. Nem is azért nincsenek nálunk

A cseri-tói farkas-hajtás.

Irta: Magaslaki. (A »V. L.« után.)

Csilingelő szánok siklanak tova a keményre fagyott havon s a szánokon bundákba burkolt alakok hajlandoznak jobbra balra, már t. i. amint a szán egy-egy keményre fagyott hanton neki lódul. A csengők csilingelésén kívül még csak a lovak patáinak kattogása hangzik, mely felveri a hajnali szürkületbe burkolt nagy rónaságot. De néhanéha az utolsó szánból egy-egy »az árgyilusát a komisz utjának«-féle kifakadás hallatszik, amin aztán a többi szánokon ülő vadászkollegák suttyomban jókat nevetnek.

A régi vadász, a jó öreg Pali tácsi átkozódik ott, szidja a göröngyös utat. De hát ugy kell az öregnek, mert télen alig tud a köszvénytől mozogni és mégis vállalkozott a mai vadászatra. De hát erősen

feltűzelte az öreget a hír, hogy ma fogják meghajtani a »Cseri-tót« az ott tanyázó farkasok miatt.

A hajnali köd lassan-lassan felszáll, de kis idő múlva ismét elborítja az egész síkságot. Alig van reményünk arra, hogy ma szép napos időben vadászassunk. De így is megkapó a téli reggel szépsége, amint mindig jobban világosodván a fantasztikus alaku hóval, zuzmarával fedett fák mindinkább határozott alakot öltenek.

Most már a kocsisok nem törődnek az uttal, hanem neki vágnak a hófehér síkságnak, egyenesen a »Cserebogár« csárda felé, a hol a többi vadásztársakkal s a hajtók seregével kell találkozni. Alig hogy befordulunk az usztató mellett, rögtön megpillantjuk a négy-öt szánból álló vadászkaravánt, amint sebes vágatva igyekeznek felénk, illetőleg a találkozási hely felé.

Minálunk a két első szánon hevesvérű fiatal vadászpajtások ülnek s rögtön kész a tervük, hogy megtréfálják a másik kompániát.

pályázók a vadőri és vadász állásokra, mert nem akadna elég ügyes ifju, ki a szakképzettséget szívesen elsajátítaná, hanem inkább azért mert az ilyen állások javadalmazásai többnyire a nevetségesig silánynak s nem biztosítják a megélhetést.

Mindenesetre jól fontolóra kell venni a dolgot az államhatalomnak, mielőtt a tervbe vett két új szakiskolát felállítaná s biztosítékot kell keresnie arra nézve, hogy az iskolák növendékei azután megfelelő elhelyezést is nyerjenek, mert ha nem így lesz, akkor az iskolákkal nem építeni, hanem rontani fog.

A szarvas,- dám- és özvad és ezek okszerű kezelése.

Irta: Vihar Győző. — (Folytatás.)

Eöltehető egyébként még az is, hogy még a közönséges fokhagymának citromsavas vagy ecetes és még inkább ennek ecetsavas (C 2, H 4, O 2) erős kivonata is ugyanazt eredményezi, mint az »asa foetida« gyantája, azonban nagy maró hatása miatt legalábbis 90% vízzel hígítandó, mert habár a növényzetre nem ártalmas, de frissen jöve a test belsőszervezetébe, könnyen előidézhetheti az egészség megháborítását.

A szarvas egyébként nagyon kíváncsi természetű vad és ennek a tulajdonságának számos áldozatául is eshet; a zene, a kürt hangja közelre csalja őt, de a

veszélyt rendkívül éles hallása és finom szagoló képessége révén rendszerint észreveszi s azt elkerüli.

A bika — midőn a sűrűben gyorsan halad — agancsait hátára fekteti.

A szarvasra ebek, hajtók előtt lesből a szokott váltókon és a bögés ideje alatt cserkészve a cserkész ösvényekről gyalog s a bakácsoló utakról szekéren szokás vadászni. A régi embertelen francia »parforce« vadászási mód már divatját multa; legalább nálunk a »vörös frakkok« már csak a lombtárban vannak.

Szarvasra a hajtást mindenkor igen lassu ütemben és csendben, a fák halk kopogtatásával kell eszközölni s ekként neki az előre szökéshez időt engedni, mert szokása a lármával szemben iramodni s lármás hajtásnál rendszerint kikerülve a vadászok arcvonalát vagy egyenesen visszatör a hajtókra, avagy oldalvást tör ki. Ezekre az eshetőségekre mindenkor számítva: tanácsos a hajtók közé is néhány puskást beosztani, kik egyuttal a hajtókat és a hajtásokat is vezetik és szabályozzák, de célszerű a szárnyakat is fedezni egy-egy puskással, kik a hajtókkal, — de azokat mégis kissé megelőzve — folyton közelednek a vadászok arcvonala felé.

A szarvascsapatot rendszerint egy tapasztalt, szemfüles tehén, az ugynevezet »vezértehén« vezeti.

Bögés idején híresek a szarvasviadalkok, melyeket a bögésre gyülekező háremnépség birhatásáért és a monarcha absolut jogaiért az öregebb bikák toporzékolva, mellső lábaikkal a földet kapálva és magasan s messzire maguk mögé hányva, vérben forgó szemeket egymásra meregetve, tüzet okádó dühös lehelletüket egymásra fujva s összeölelkezve vívnak meg egymással az agancsok összeverése által okozott száraz suhángszerű csattogásoknak közepette, nem kis örömeikre s néha-néha előnyükre is a minden egyes kinálkozó alkalommal könyörületos szívű tehenek körül settenkedő fiatalabb és a párós viadalkokat még gyáván

Minálunk a két első szánon hevesvérű fiatal vadászpajtások ölnek s rögtön kész a tervük, hogy megtréfálják a másik kompániát.

Félre hajtának a domb mögé s amint amazok gyanutlanul elakarnak siklani mellettünk, a szánokból előkerülnek a már előre elkészített hólabdák s megkezdődik a bombázás. A meglepett társaság első pillanatban kapkod fűhöz fához, aztán neki vágnak a hómezőnek. Mi igyekezünk elibjük vágni, de azok sem hagyják ám magukat s így vidám kurjongatások s csengők csilingelése mellett rohanunk be pár percz múlva a csárda udvarára.

A hajtók egy része már itt van, a többiek meg gyülekeznek.

A vadásztársaság tagjai csaknem mindnyájan ismerik egymást s így vig pohárcsengés közt gyorsan telik el az idő, míg mindenki megérkezik.

No de már itt van az indulás ideje tehát induljunk.

A hajtók már előbb elmentek, mi meg ismét fel-

helyezkedünk a szánokra. Most már azonban rendesen siklunk tova s egymásközt is lassan beszélgetünk. A szánok csengőit meg levették, hogy azzal se zavarják a »bestiák« nyugalmát.

Körülöttünk a csillogó hómező terül el, csak előttünk mintegy kilométernyire sötétlik a »cseritői nádas« susogó, zizegő rejtelveivel. Ott tanyáznak a farkasok s innen járnak ki rabolni, mikor bekalandozzák a vidéket... S bizony már tetemes károkat okoztak a környékbéli falvak lakóinak. Innen kell nekünk még ma őket kiüzni s puska végre kapni.

A nádashoz közeledve, a szánok megálltak, mi leszálltunk és gyalog mentünk tovább. Majd a helyszínére érkezve, a vadászatvezető mindenkinek kijelölte az állását s mintán már a hajtók is helyen voltak, a hajtás a kürtszóra megindult.

A végtelen rónaságnak nagy csendje borul reánk. Csak néha-néha rezzen át a sivitó szélroham a nádas közt. Meg-megmozgatja a nádszálak bokrétaát s valami sajátságos zizegő, susogó dallamot csal ki az ezernyi

kerülő bikáknak, mely viadaloknak azután feltételül vagy a futás, vagy a halál, de nem is éppen egészen ritkán a kettős kimenetű halál is szokott a vége lenni, a mikor tudniillik az agancsok ágai annyira összebogozódnak, hogy azok egymástól szét nem válhatván, mindkét viaskodó fél az éhenhalás martalékává esik.

Ugy a dām vad, mint az őz természete és szokása is nagyban s igen sokban megegyezik a szarvaséval.

A dām vad nyári meze vörösbarna, fehér foltokkal, téli meze pedig feketés barna.

Az őzbak rendesen a kecskével, a sutával, és pedig azzal él társasan, a melyet legutoljára borított meg s a világos barnavörös és fehérén pettyezett kis őzgidák már pár napos korukban virgoncan követik a reájuk még a szarvastehénél is nagyobb gondot fordító anyjukat, mely az üldözéseke lől a szarvastehénél is ügyesebb cselugrásokkal, cselvetésekkel igyekszik menteni borjuját; bohókás ugrásaival, bukducsolásaival, elfekvéseivel gyakran megtéveszti még az üldöző ebeket is.

A fiatal őzek négy hónapon át szopnak s ezek bakjai már fél éves korukban kezdenek agancsra szert tenni, mely agancsok azonban az első években csak nyárs alakúak és ezért ezeket a fiatal őzbakokat »nyársas«-nak is szokás nevezni, de a későbbi években a nyárs már villa alakban két ágra válik és akkor már az őzbakok »villás« nevet nyernek s a további években már 3 águ (hatos) agancsra tesznek szert. de a »kapitális« baknak agancsai is csak ritkaságképen ágaznak tovább.

Az őzek — ha fiatalon kerülnek fogságba — nagyon megszelidülnek, pár év múlva azonban ismét visszazérik eredeti vadságukat s legyen természetes szabadságuk bármilyen csekély mértékben is korlátozva, ezt egyáltalán nem tűrik, indulatosak, makacsok lesznek, elcsenevésznak s végre elpusztulnak.

meg ezernyi nádszálak közül, aztán ez is nyomtalanul elenyészik.

Végig tekintek a nagy rónaságon, de szemeim alig találnak egy-egy akadályra. Csak itt-ott meredezik az égnek egy-egy kútgém, mint a nyári szebb napoknak néma tanúi.

Lábaim alatt elkotortam a havat s most dideregve forgolódom a fagyos zsombékon.

Már szinte türelmetlenkedem, hogy semmiféle hangokat sem hallok. Vajjon hol lehetnek már azok a hajtók?

De a nádrengetegben csakhamar felhangztak az első kopócsaholások.

— Ahá! már nyomon vannak a kutyák!

Ez az a pillanat, a mikor a vadász vére hevesebb mozgásba jön. Feszülten figyel a legcsekélyebb neszre s a kopók csaholásából igyekszik kitalálni a menekülő vad utirányát.

— Hej, csak felém jönnének!

A tápot illetőleg az őzek a szarvasoknál és a dām vadaknál is sokkal válogtósabbak; különösen kedvelik a fák rügyeit, azoknak egészen apró hajtásait; a fagyöngyöt; táplálkozásukkal, szokásaikkal és járásaikkal azonban korán sem csinálnak olyan érzékeny károkat, mint a szarvasok, vagy esetleg a dām vadak is.

A dām vadak hazánkban inkább csak zárt vadásokban gondoztatnak, de az őz mindenfelé eléggé elterjedt és ennek vadászási módja nagyon megegyezik a szarvaséval; az üzekezési időszakban a bak a csalásra beugrik.

Sokszor felmerül az a kérdés, hogy mekkora területen milyen szarva-, dām- és őz vad állomány kezelhető?

Erre a kérdésre — katasztrális hold mennyiséget megállapítva — határozott feleletet adni nem lehet; belejátszik a kérdésbe sok mellékkörülmény. Olvastam már, hogy egy-egy szarvas részére szükséges 10 hektár, dām vadnak kell 7-5 és őznek 5 hektárnyi terület. Erre én azt mondom, hogy ilyen területeken az állatok foglyoknak érzik magukat és hamar degenerálódnak, de igenis elhiszem, hogy 1000 hektáron diszelni fog 100 szarvas, 750 hektáron 100 dām vad s 500 hektáron ugyanannyi őz is. Szóval úgy vagyunk ezt a kérdést illetőleg, hogy ezeknek a nemes vadaknak nagy kifutóra van szükségük s hogy minél kiterjedtebb a vadas — feltéve, hogy a lét feltételei egyéb tekintetben is megvannak — azok ott annál jobban diszlenek és egyes-egyes egyednek aránylag véve annál kisebb területre van szüksége s megfordítva.

Könnyebben eldönthető kérdést képez talán ennél az egyedek kor és ivar szerint való arányának megállapítása.

Ha minőségre nézve jó az állomány, akkor — ha csak keresztülvihető — szarvasnál 100 darabnál számítsunk erős vadászható bikát tizen, dām vadnál tizenhármát és őznél erős (6-os) bakot tizenhatot; gyengébb

A vezérkopót követik a többiek s csakhamar egész koncert keletkezik a nádrengetegben. Egy darabig határozott irányt követnek a kutyák, de csakhamar szétszóródnak s rá nemsokára eldördül az első lövés, aztán a többi

Amint a hajtásból kivehettem, a nádasból kitörni akaró farkasokat visszaűzték. A hajtók közeledtével, a vékony sodronyokra kötözött csengők csilingelését is lehet hallani, amint a nádszálak közt megcsendülnek. Egy-egy hajtónak a kiabálása is felhangzik:

— Fussatok utána, ott szalad a sebzett farkas! Üsd, vágd, csak a fejét!

A kutyák most határozottan felém hajtanak; vékonyan, vastagon csaholva, legalább 3-4 kutya szorítja felém a vadat. Közbe-közbe lövések dördülnek el minden oldalról . . . Pár perc múlva hallom előttem is zörögni a nádat s egy keskeny nyílason megpillantva az első bestiát, beléje durrantok . . . Nagyot ugrik, aztán elordítja magát és elterül a havon. A többiek meg szétugranak s csakhamar hallom is a

bikát szarvasnál 15, lapátosnál 12, őznél csapost és villást 15 darabot; tehenet szarvasnál 40, dāmvdánál 44 és őznél 42 darabot, borjut pedig szarvasnál 35, dāmvdánál 31 és őznél 28 darabot.

A dāmvd egyedeknek kor és ivar szerint történt arány — megállapításánál tekintettel voltam arra, hogy a dāmvd — tudomásom szerint — csakis zárt vadasokban gondoztatik; nyílt vadasokban ugyanazt az arányt vélem helyesebbnek, melyet a szarvasoknál állítottam fel. Egyébként pedig a dāmvdaddal, mint a tulajdonképeni vadászati sport tárgyát nem képező vaddal nem óhajtók tüzetesebben foglalkozni, de annyit ezen a helyen is megjegyezni kívánok a dāmvd felől, hogy ez az őzvdaddal — főleg kisebb területen — nem fér össze s ezért szokás ettől elkülönítetten kezelni, gondozni és élelmezni.

Az a sokat vitatott kérdés is ma már túlhaladott álláspontnak tekintendő, hogy vajjon a nyílt vadasokban előforduló szarvasok és őzek is táplálándók-e télen át, szükséges, célszerű és gyakorlati becsü eljárás-e ez, vagy pedig nem?

Igenis, ezek a vadak is táplálándók télen át és egyébként is kellő gondozásban, óvásban és védelemben részesítendőek, de okszerűen. A szarvas kitűnő szénabeli tápszükségének évad mennyiségét 2'75—3'00, az őz hasonló tápszükségletének mennyiségét pedig 1'75—2'00 métermázsára tehetjük.

Egy métermázsá szénát azonban 33 klgr. magtakarmány pótol, ezt pedig pótolja: 66 klgr. nyárfa, 82—83 klgr. körisfa, fehér gyertyánfa, hársfa és tölgyfa, továbbá 74 klgr. jávorfa vagy 90 klgr. égerfa, avagy ugyanannyi mogyoróbokor lombtakarmány, természetesen külön-külön értvén mindezeket.

(Folytatása következik.)

szomszédaim lövéseit. De nem látom őket s nem tudom, hogy milyen lehet az eredmény.

De ezzel vége is van a hajtásnak s már a hajtók közel vannak. A kopók meg messze kinn a sikságon üldözik a két-három farkast, melyek a nádból kitörtek.

Egy hajtó felveszi az általam elejtett farkast s meg indulunk a gyülekező helyre. Mikor oda érünk, a vadászok közül már sokan ott vannak. S már messziről hallom Pali bácsi érczes hangját, a mint szidja a k . . . i jegyzősegédet.

— Furkósbot való a hátára és penna a kezibe, nem puska az olyan embernek a ki még a más kutyáját sem tudja tiszteletben tartani!

— Barátom, ha máskor farkas-vadászatra megy, hát tegyen fel harminczhárom okulárét, meg egy gukkert, de akkor is szaladjon oda a vadhoz, a mit meg akar lőni és nézze meg jól, hogy miféle náczió s csak aztán durrantson bele.

Lassan-lassan megértettem, hogy a heveskedő

A mi halottaink.

Emlékezzünk meg halottainkról! Azok, kik teljes odaadással szentelték életüket erdészeti vagy vadászati szakmájuknak s hivatásukban buzgólkodni igyekeztek — érdemesek arra, hogy haló poraikban megemlékezzünk róluk s megörökítsük emléküket lapunk hasábjain. A halálnak úgy látszik bő aratása volt a közel mult idő, ben sorainkban, mert most egyszerre három halálesetről is veszünk hirt. Halottaink a következők:

Dobes István. Erdészeti altiszt a máramaros-szigeti m. kir. állami erdőhivatal kerületében. Az erdő-őri szakiskolát 1896 évben végezte Liptó-Ujvárt. Halálát a szolgálatának buzgó teljesítésében kapott sorvadás okozta. Élete virágában, 28 éves korában hunyt el mult évi december hó 24-én szomorú karácsony estét okozva szerető hitvesének és kicsiny gyermekének.

Közli: *Aczberger Imre* m. kir. erdőőr.

Dezső István. Erdészeti altiszt az osztrák államvasutak erdeinél Károlyfalván, Krassó-Szörény vármegyében. 1902 évben Vadászerdön végezte az erdő-őri szakiskolát. Rövid, de buzgó szolgálat után véletlen baleset oltotta ki ifju életét. Folyó hó 19-én két más társával az ugynevezett Zevoj nevű völgyben vadorzók után nyomozott, mely alkalommal egy meredélyen megsiklott, miközben fegyvere elsült s bal kezébe 9 darab nyúlsörét furódott. Így megsebesülve három órányit kellett gyalogolnia, míg magános lakását elérte, mely hosszú idő alatt sérült keze annyira megdagadt, hogy csak 2 szem sörétet sikerült abból eltávolítani. 48 órai kínos szenvedésétől megváltotta a könyörületlen halál. Szerencsétlen ifju kartársunk a husvétii ünnepéken szándékozott oltárhoz vezetni szive választottját.

Közl: *Kerekes Gusztáv*, erdőőr.

fiatal vadász a Pali bácsi szürkésszörű kopóját lőtte meg farkas helyett. . . ,

Mikor mindnyájan együtt voltunk, összeszámtottuk az eredményt. Esett: 3 farkas, 2 róka, 1 kopó és egy daróc. Ezt ugyanis a gazdája a nádszélire dobta, mivel melege volt s a rövidlító doktor meg egy lelapult farkasnak nézte és pocskká lőtte . . .

Óvatosan viszzük már a farkasokat a szánokhoz, nehogy a lovak megbokrosodjanak.

Nem is történt semmi baj, felhelyezkedünk szépen s vigan siklunk végig a fehér hómezőn.

Az utánunk következő szánban azonban mindnyájan fiatal emberek ülnek, a kik az eredményes vadászat örömeire jól beszedegettek a jóféle papramorgóból és egyre biztatják a kocsisukat, hogy kerüljön el bennünket. Persze vissza akarják fizetni a dél-előtti hóbombázást.

Addig-addig okoskodnak, hogy nagyon közel találunk hajtani a mi szánunkhoz és a lovak megérezik a saroglyába rakott farkas szagát. Természetesen

Klement János. Erdészeti altiszt Abauj-Torna vármegye Szin községében. Lapunk és mozgalmunk buzgó hive. Meghalt folyó hó 20-án. Özvegyet és négy árvát hagyott hátra nyugdíj és minden egyéb segítő vagy támasz nélkül, kik most a legnagyobb inségnek néznek eléje s embertársaik könyörületére vannak utalva. A férj és atya hosszú szolgálatának jutalma: koldusbot a hátragagyott családnak.

Közli: *Polják Antal* kerületi erdőőr.

Adjon a könyörületes ég halottainknak csendes pihenést s az őket siratóknak vigasztalást!

Hasznos tudnivalók.

Erdőtenyésztés. Erdei magvak. A kőris és akáczmag szedése még mindig tart, ugyancsak folytató az erdei-, fekete- és luczfenyő-tobozoknak gyűjtése és pergetése. Az égermag még most is halászható és vagy azonnal elvetendő, vagy az elvetésig zsákokban a víz alatt megőrzendő. Kezdjük el a veres fenyő tobozainak szedését. A napos magpergetők legkésőbb e hó végeig üzembe hozandók. Folytassuk a csiráztatási próbákat. A teletetés alatt levő tölgy- és bükkmakkot gondosan lapátoljuk és óvjuk a korai csirázástól. A talajt készítsük elő a vetéshez és a csemetekertekben nyessük a lombfahangokat. A csemetekertekben ássuk fel az üres ágyakat. Tartsuk készen erdőművelési szerszámainkat.

Erdőhasználat. A síksági, az elő- és közep-hegységi erdőkben a favágást folytassuk. Ellenben a vetővágásokban és különösen az áradásos ligeli erdőkben és a mocsaras, vízenyős területeken álló éger- és nyírfaerdőkben a vágások lehetőleg még e hóban befejezendők és az utóbbiakból a fa okvetlenül ki is szállítandó. Az épületfadöntés befejezendő. A cserkés erdőkben a puhafa kivágása és a ritkítások folytatandók. A botoló- és nyeső-üzemben kezelt erdőknél

megbokrosodnak és repítik torony iránt a szánt. A többi szánok meg elakarják őket fogni s a mint ott rohannak össze-vissza, egyik a másik után fordul fel. Csak úgy repülnek vadászok, puskák, bundák, üvegek, ülések, farkasok; de szerencsére nem történt semmi baj. A lovak lassan-lassan lecsendesednek, visszarakunk mindent a feltámogatott szánokba és folytatjuk az utat.

Nemsokára elérünk azután a »Cserebogár« udvarára, ahol jó vadászebédre várnak bennünket. A fiataloknak itt ugyancsak nagy kedve kerekedett és vigan járta a csárdás szép lányaival a táncot.

Még késő este is csak úgy rengett a »Cserebogár« a mulató vadászkompanya lármás jókedvétől.

a vágások megkezdendők. Az elakészítő vágásokból a fa kiszállítása befejezendő. Az épületfát, a fűrészlőket, valamint a szénítésre szánt tűzifát rendeltetési helyeikre szálltassuk. Tegyük meg az előkészületeket a tutajozáshoz. Készítsük elő az usztatókat és az usztatáshoz szükséges fát. Vizsgáljuk meg a partműveket és szerezzük be az esetleges javításokra szükséges rőzsekötegeket. Biztosítsuk az alámosott partokat. Fúvaroztassuk az erdei utak kavicsoláshoz szükséges kőanyagot.

Erdővédelem. A moha alatt található hernyók és bábok pusztítása céljából kedvező időben a hómentes be nem fagyott talajra hajtsuk ki a disznókat. Fenyvesekben döntsünk fogofákat a korán rajzó szüfélék fogására. Minél szárazabb, enyhébb az időjárás, utóbbi intézkedés annál fokozottabb mérvben eszközölendő. Tartós hideg mellett a falopások ellen az őrizet fokozandó.

KÜLÖNFÉLÉK.

Felemelt város. Az amerikaiak eddig csak a házaknak máshelyre való áthelyezésével, esetleg felemelésével tűntek ki, most nagyobb fába vágják a fejszéjüket: egy egész várost akarnak felemelni magasabb talajra, mindenestül. Az amerikai Texasban levő Galveston várost, amely az ott lejátszódott óriási árvíz-katasztrófáról lett szomorúan híressé, nemsokára felfogják emelni. Még pedig nemcsak az utcákat töltik fel, hanem a házak alatt levő talajt is. A töltések, amelyek eddig fennállottak, elegendőnek bizonyultak a város megvédelmezésére de csak addig míg az orkán nem jött. Akkor a vízállás a hivatalos jelentések szerint tizenöt láb magas volt. Az új tervnek szerint a város talaját a folyam felől eső részében úgy fogják felemelni, hogy az 17–20 láb magasan legyen a tenger színe felett. Ennek a tervnek a végrehajtása kétségtelenül olyan nagyszabású technikai munka lesz, amely a maga nemében páratlanul áll.

Az északi sark lakói. A föld legészakibb lakói, a kikről még tudomásunk van, az a néhány eszkimó, a kik lakóhelyül a York-fok és Smith-Sund közötti barátságtalan területet választotta. A törzs egészben is csak százötven lélek, a kik elszórtan a partvidéken laknak. Ezeket az eszkimókat 1818-ban John Ross fedezte föl. Följebb északra sem a keleti, sem pedig a nyugati részén Grönlandnak nem akadtak több eszkimóra. Ellenben kissé délre a Melville-öböl ismét lakókra találtak, a kik a dán Upernivik kolónia körébe tartoztak s eléggé műveltek voltak s nem tartották magukat eszkimóknak. A York-foki eszkimóknak semmi összeköttetésük nincs a Dán-Grönland lakóival ha meg is történik, hogy egyes medvevadászok alkalmával a Melville-öbölben találkoznak. A világnak ez a legészakibb néptörzse igen kicsi s hármás, négyes s legfőlebb huszas csoportokban lakik. Astrup néhány évvel ezelőtt kétszázötvenre becsülte számukat, de egyúttal azt is észrevette, hogy a törzs kihalóban van. A From legutolsó északi útja alkalmával már mindössze csak tíz lakóhelyet talált. Peary is ezeknek az eszkimóknak sűrűn vette hasznát. A Fram találkozásánál ez északi eszkimókkal érdekesen írta meg egyik résztvevő. E szerint 1890 márciusában, tehát a Fram

első téli szállása idején egy Kolotengva nevű eszkimó látogatta meg a Fram-ot. Kolotengva, elbeszélése szerint, a Pimsszigeten hócipő nyomokra bukkant, melyet követve, a tehérek expedíciójára talált. Kolotengva kifogta kutyáit s néhány napig megpihent a Fram-on. Kolotengva előkelő, nyugodt ur benyomását tette, a kinek nem lehet egykönnyen imponálni. Az első, a mit tett, az volt, hogy ruhát váltott. Ebédet. Kolotengva is késsel és villával evett, noha bizonyos, hogy ő is, mint a többi eszkimó. Otthon az ujjával nyult a táliba. Ebéd után dobolással és énekkel mulattatta környezetét. A mikor megtudták Kolotengvától, hogy hol van Vindvard, két vezetőt küldtek oda az eszkimóval. Néhány nap múlva szerencsésen visszavezette Kolotengva a Framra a rábizott expedíciót. Az eszkimó még rövid ideig a Fram földézetén maradt s legalább is olyan jól szórakozott, mint az expedíció résztvevői. Sok dolog érdekelte a földézetén, de legkivált egy táncoló kínai képe, a mely mindig harsogó nevetésre készítette. Miután hócipőjét ismét rendbe hozta, fölfegyverkezett és hazafelé indult. Távozása előtt fünekfának elpanaszkodott, hogy a hajón rossz a koszt s hogy végképpen éhen ne haljon, távozása előtt még egy jó adag medvesonkát fogyasztott el. A mint Kolotengva vizatart s elbeszélte övéinek az idegeneknél tett tapasztalatait, valóságos népvándorlás indult meg a Framra. Asszonyostól, gyerekestől jöttek az eszkimók, hogy lássák a fehérék hajóját. A földézetén azzal mulattak Nansen emberei, hogy megmuto-gatták az eszkimóknak a különféle dolgokat. Legjobban a karabélyos katonák tetszettek. Az eszkimóknak mindössze csak egy-két kováspuskájuk volt, de ehhez nem volt puskaporuk. Kár volna nekik modern fegyvert adni, mert elfelejtenék az egyszerű állat-fogó módszerüket s ha elfogyna a puskaporuk, a legnagyobb zavarban volnának. Ők kőből vagy csontból készítenek golyót. Egyik eszkimó mutatott is egy csontgolyót, a melylyel már hét iramszarvast lőtt le s mindannyiszor ismét megtalálta a gyilkos golyót. A gyermekek igen kedvesek voltak, a mit a Fram-nak egy Aheó nevű vezetője is megerősít, a ki annyira kegyetlen volt, hogy egy apától karabélyért gyermekét kérte cserébe. A kísértés nagy volt. Megindító volt a gyereket figyelni, a ki tudta, hogy mi történik. Az apa azonban ellenállt a kísértésnek s ölébe kapva gyermekét, így szolt: — Mégse adom! — Megindító az eszkimók szeretete a gyermekeikhez. Rövid időközben orrukat egymáshoz dörzsölik, a mi, mint nálunk a csók, ugy náluk ez a szeretet jele.

H I R E K.

Ritka állatok Magyarországon. József Agost királyi herceg a minap máramarosmegyei erdejében egy gyönyörű hiuzt lőtt. A körülbelül egy méter hosszú, vörösbarna pettyes szőrű ragadozó állatot a Lendl-féle intézetnek adta át preparálás végett. A hiuz leterítése már azért is érdekes vadászati esemény, mert ez a Közép-Európában jóformán teljesen kiirtott állat már Felső-Magyarország és Erdély hegyei között is ritka. Ugyancsak a Lendl-féle intézethez került a minap egy sirály (*Larus cachinnans* Pall), a melyet a Tisza mellett lőttek és a melyről szintén kiderült, hogy egészen új faj a magyar faunában. A Lendl-féle intézet az oda került állatok közül több pókról, nyolc fajta madárról és egy emlős állatról állapította meg, hogy a magyar faunában valamennyi eddig egészen új faj. Az emlős állat a husz centiméter hosszú, far-

katlan vakond, (*Spalax typus hungaricus*), a melynek egyik rokonfaja a harmincöt centiméter hosszú *Spalax gigantea*, a Kaszpitenger nyugati partján található s a legnagyobb emlős állat azok közül, a melyeknek a látószerve teljesen hiányzik.

Tizenegy év múltán. Pécsről jelentik: Tizenegy évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság büntette derült ki a gyilkos önfeljelentése folytán. A baranyamegyei Szarasz községben 1893 július havában a községi erdőben felakasztva találták Schvare Teréz 18 éves leányt. Az előjáróság öngyilkosságot állapított meg és rendőri hullavizsgálat mellőzésével temették el. Most 11 év után a váci fegyintézetben fogva levő Till Ádám csavargó a pécsi királyi ügyészséghez írt levelében tette maga ellen azt a feljelentést, hogy ő a mondott időben Schvare Terézt megölte és azután a leánynál lévő kötéllel, melyet az az összeszedett gallyak összekötésére használt, egy fára felakasztotta. A vizsgálat folyik.

Gyilkosság a nászuton. Svájcban letartoztatták Braunstein münkheni orvost és író, a ki feleségét a nászuton meggyilkolta. Mint Münkhenből jelentik, a gyilkosságnak rémregénybe illő részletei vannak. Braunstein hirdetés útján ismerkedett meg a feleségével, a kinek százötvenezer márka hozománya volt. A mult év októberében menyasszonyával együtt megjelent Münkhenben s a Miksa-uton előkelő lakást bérelt neki. A lakást azután menyasszonya butorozta be. November végén Halleban történt az esküvő s a fiatal pár Svájcba utazott nászutra. Már december 20-án Braunstein mély gyászba öltözve visszatért Münkhenbe és elmondotta, hogy felesége a nászuton hirtelen elhunyt. Azután gyorsan eladta feleségének butorát és Nervibe utazott. Ott újra hirdetést tett közzé, a melyben ismét feleséget keresett. Braunstein tagadja a gyilkosságot s nehéz is lesz rábizonyítani, mert a holttestet azonnal elégettette. Az ügyészség Braunsteint azzal vádolja, hogy a feleségét megmérgezte. Kölnből jelentik, hogy a Braunsteint, a mikor Kölnben az egyetemre járt, lopás miatt hosszabb börtönbüntetésre ítélték.

Tigris és oroszlán. Vénus, a berlini Busch-cirkusz királytigris hölgye ezidőszerezt azzal dicsekedhetik, hogy az egész világ természettudósainak érdeklődése feléje fordul. Vénusszal az történt, hogy megszédült egyik szenegali oroszlánkollegája kitarító udvarlásától s egy gyöngye pillanatban eldőlt a sorsa. Ez a szokatlan oroszlán-tigris vonzalom, mint mondani szokták, nem maradt következmények nélkül. Néhány nap óta Vénus egy kisedet beaézget, amely se nem tigris, se nem oroszlán, hanem valami a kettő között. Tulajdonképpen harmadmagával látta meg a napvilágot ez a kis közlemény, de két testvére egy csepp szabad levegőt sem szíhatott s csak spirtuszban elégitheti ki immár a tudósvilág kíváncsiságát. Ez a cirkuszbéli esemény különben nem egyetlen a maga nemében, ámbár néhány évvel ezelőtt erősen kételkedtek a lehetőségében. Ezt a kételkedést alaposan lerontotta aztán egy Milán nevű oroszlán és Betty az ő tigrispárja s ebből a kereszteződésből négy ivadék származott, amelyek szépen kifejlődtek, s ezidőszerezt a Hagenbeck-állatkertben láthatók. Azóta is előfordult már több ilyen párosodás, de az ivadékok vagy egy percig sem éltek, vagy csak nagyon rövid ideig. A legújabb esetben azonban van remény megint arra, hogy a tudósvilág egy eleven tigris-oroszlán-keresztződést figyelhet meg tartósan.

A lámpagyújtó halála. Paksról írják: Szörnyű módon lett vége Garai János paksi lámpagyújtogatónak. Minap este hat óra tájban, a mint az egyik magasán lévő lámpát meg akarta gyújtani s a végből a lámpán fölmászott, megtántorodott és hanyattesett le a magasból a közvezetre. A szerencsétlennek a feje annyira összetört, hogy agyveleje a közvezetre locsant Garai nagyon szerette a szeszest és azt hiszik, hogy balesetét is ez okozta.

Golyótálló páncél. Bécsből jelentik: Loibl A. J. új golyótálló pánccal talált föl. A páncél teljesen fölfogja a merőlegesen lecsapódó löveg erejét. A pánccal közvetlenül egy üveglap elé allították és nagyon közelből lőttek rá. Az üveglap a páncél mögött sértetlen maradt. Más kísérletnél egy jelenlevő egyén kezét a páncélra tette. A páncélra tett lövéseket csak mint gyöngé rázkódásokat érezte. A páncélhoz ütődő golyók különös elváltozást szenvedtek. Az acélburok teljesen szétfűződött, az ólom pedig apró darabokra mállott. A páncél $2\frac{1}{4}$ kilogram súly mellett 400 méterről még teljes biztonságot nyújt. Anyaga könnyen előállítható és olcsó. Tettek lövéspróbát 60 fokos elhajlással is, s az eredmény ugyanolyan kedvező volt, mint a merőlegesen lecsapódó lövéseknél.

A falu Herkulese. Isaszeg községben Prém Pál volt a legerősebb és legduhajabb legény. Pár hete került csak ki a katonaságtól s még nem félejtette el, hogy valamikor évekkel ezelőtt összeveszett Krustinszky Pál kincstári erdőőrrel. Rá is üzent az erdőre, hogy tartja vele a haragot s vigyázzon magára, mert fölkantharozta már számára a Szent Mihály lovát. Hétfőn este nagyot mulattak a legények Isaszegen, a mulatság végén annak rendje és módja szerint összeverekedtek s Prém Pál egy pár kemény koponyát be is vert szerencsésen. Este kilenc órakor a korcsmáros kijelentette a mulatozóknak, hogy több italt nem ad nekik, a mire más korcsmába igyekeztek, hátha ott még kapnak egy kis inni valót. A sötét utcán találkozott Prém Pál régi ellenségével, Krustinszky Pállal, a kire már messziről rászólt:

— Ki vagy, hé?

— Én vagyok! felelte az erdőőr.

— No, akkor lőj le azt a mindenedet, mert ha nem, meghalsz! kiáltotta Prém Pál és a kezében lévő löcsőt, a melylyel csak az imént vívott diadalmas csatát, megforgatva a feje körül, Krustinszky felé ment.

Az erdőre erre lekapta a puskáját, megtöltötte s a mikor a falu Herkulese odaért hozzá, rálőtt. Prém Pál jajszó nélkül, holtan esett össze. Krustinszky Pál a péceli csendőrségnél jelentkezett, a hol nyomban letartóztatták. Másnap Isaszegre ment Rudolf Béla, a gödöllői járásbíró vizsgálobírája s a pestvidéki törvényszéki orvossal és Schön Gyula dr. gödöllői orvossal fölboncoltatta Prém Pál holttestét. Az orvosok megállapították, hogy a lövés négy-öt méter távoból érte Prém Pál és baltüdejét egészen szétlőtte. A puskasörétre volt töltve. Minthogy a csendőrök által kikérdezett szemtanúk megerősítették Krustinszky vallomását, a vizsgálobíró szabadon bocsátotta az erdőőrt, a kit felesége és kilenc gyemeke várt haza.

Veszedelemes kaland. Különös eset hőse volt egy Wolhuter nevű tranzváli erdőőr. Ő maga hihetetlennek látszó történetét így mondja el egy angol vadászlapban: »Naplemente után egy órával végig lovagoltam egy erdei ösvényen. Egyszerre ugatni kezdett a kutyám. A másik pillanatban egy oroszlánt vettem észre közvetlen közelemben. Lovamat a leggyorsabban az ellen-

kező irányban fordítottam és talán ennek köszönhetem, hogy az oroszlán, bár nagyot ugrott, nem tudott elfogni. Lecsusztam a nyeregből és akkor leírhatatlan rémületemre egy másik oroszlánt vettem észre, a mely szintén ugrásra készült. A ló elrohant, az első oroszlán pedig utána lramodott. Mielőtt megmoccanhattam volna, a másik oroszlán, a mely nyilván engem tartott a könnyebben megszerezhető prédának, megragadott a jobb vállamon, úgy hogy arcom fölfelé nézett, lábaim és testem pedig az állat hasa alá került. Azután lassacskán elballagott velem. Livingstone utleírásában olvastam arról az esetről, a mikor egy oroszlán elragadta a híres utazót. Arról az apátiáról és fájdalomtanságról azonban, melyet Livingstone emleget, mitsem éreztem. Szörnyen szenvedtem, testileg is, lelkileg is. Semmiféle módot nem láttam a menekülésre. Az oroszlán körülbelül kétszáz yardnyi távolságra elczipelt. A mikor egy terebélyes fa alá értünk a hol az állat megállapodott egy pillanatra, eszembe jutott, hogy övemben, a bal csipőm mögött, kés van. Kirántottam a kést és balkezemmel kétszer egymásután az oroszlán mellébe döftem abban az irányban, a hol a szívét sejtettem. Az oroszlán azonnal eleresztett, mire minden erőmmel a torkába döftem. A megsebzett állat visszahallagott, majd két-három yanyi távolságban megállott és rám morogott. Nagynehezen föltámaszkodtam és mivel valamikor olvastam az emberi hangnak a vadállatokra való hatásáról, minden képzelhető szidálommal halmoztam el az oroszlánt. Attól tartottam, hogy ismét elragad, de nem így történt. Az oroszlán megfordult és morogva bár, visszavonult. A mozgás egyre halkult, végre egészen megszűnt. Megmenekültem.

V. L.

Végzetes örökség. Nagy szomorúságot hozott az örökség a torontálmegyei Báloron egy birtokos-családra. Murgu Péter ottani birtokos ugyanis nemrégiben ötvenezer koronát örökölt. A szép örökségen való örömeiben nagy dárídót csapott, miközben jókedvében lövöldözni kezdett revolverével. Kissé kapatos volt s mámoros fővel egyszer csak úgy fordította a revolvert, hogy a golyó a szívébe furódott s Murgu szó nélkül halva esett össze.

Szerkesztői üzenetek.

Mészáros Tamás urnak, N. Szöllős. Pécsváradon két előfizetőnk van, és pedig Jungmann Pál és Józsa D. József. **Bognoczky József** urnak, Tőkés. Köszönjük a buzgó fárada-
zást és az új előfizetőt szívből üdvözljük. Bizon a kincstári kartársak most, hogy a fizetési pótlékot is megkapták, jobban pártolhatnák lapunkat, melyet nagyobb párólás mellett olcsóbb is tenni kilöviten is lehetne. Sajnos, az ébredés nagyon lassan halad.

A kiadóhivatal postája.

Vancsura Antal urnak, Kül-Doromlás. A meg nem érkezett 12-ik számot újból postára tetük. **Simon Imre** urnak, Bárd-Szeraszló. A 15 és 16 számot utánküldtük. Csodálkozunk, hogy nem kapta meg; lehet azért, mert az »Olajhegy« címzés elmaradt. **Laczkó János** urnak, Bószénfa. A folyó év végeig szóló 8 K. beérkezett nyilván az utalványon nem kívánta nyugtázni, ezért maradt el. Most ezt készséggel pótoljuk. **Geőcze Félix** urnak, Hrussó. A 6 korona beérkezett. **Lehn János** urnak, Vokány. A beküldött 8 koronával a folyó év végeig van előfizetve. **Ördög Ferencz** urnak, Aranyág. Az utalványlap csak elnézésből lett csatolva. Előfizetése március végeig van rendezve.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen

ERDÉSZETI LAP

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fil.
Fél évre	4 kor. — fil.
Negyed évre	2 kor. — fil.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily másbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendőek.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fil. Ajánlközásoknál eladás vételné minden szó után előre beküldendő 4 fil. Nagyobb s többszöres hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VIII. évfolyam.

Szászsebes, 1904. Január 31.

18. szám.

TARTALOM:

1. Vezércikk: Két új szakiskola. 2. A szarvas-, dâm- és özvad és ezek okszerű kezelése. 3. Tárca: A cseri-tó farkas-hajtós. 4. A mi halottaink. 5. Hasznos tudnivalók. 6. Külömfélék. 7. Hírek. 8. Szerkesztői üzenetek. 9. A kiadóhivatal postája. 10. A borítékon: Hirdetések és pályázatok.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállító.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállító.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

III. A XVszámu, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségesebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési cikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekintheő számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb meglegedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó cikket készsággel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk.

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteni óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TARSÁ

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállító. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállító. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.

Legelőnyösebb beszerzési-forrás.

Állást keres

27 éves, nős erdőőr, ki az erdőőri szakvizsgát mult év őszén tette le. Ért a fogoly, fácán, nyúl és fűj tenyésztéséhez és fogásához. Címe megtudható lapunk szerkesztőségénél.

Pályázat.

A csanádi káptalan ságh-parácsi uradalmában egy erdőőri állás jött üresedésbe. Ezen állás következő javadalmazással van egybekötve: 600 korona készpénzfizetés, 16 hektoliter buza, 2 hold tengeriföld, 290 négyzetöl veteményföld, 1 tehéntartás, mint az a többi cselédekénél szokásban van, 2 koca és 10 malac nyári legeltetése, 1 szoba és konyhából álló szabad lakás, tüzelésre galyfa szükség szerint.

Sajátkezüleg irt pályázatok Gröftner Viktor uradalmi tisztartó címére Temes-Ságh-ra küldendők be. Megkivántatik, hogy pályázó valamely magyarországi erdőőri szakiskolát jó sikerrel végzett és hogy rom. kath. egyén legyen, továbbá szakértelme mellett ki kell mutatnia, hogy egy oly uradalomban szolgált, hol alkalma volt a vadtenyésztés körül a kellő jártasságot elsajátítani és hogy ért a kártékony vadak pusztításához, tehát megkivántatik, hogy jó lövő is legyen, ezért kiköttejk egy évi próbaidő.

Temes-Ságh 1904 január 18.

Gröftner Viktor
urad. tisztartó.

ELADÓ

szálkás szőrű német vizsla, kan. 3 éves, jó apporirozó, száraz és vízi vadászatra bevezetve. Ára 40 korona. Érdeklődők forduljanak a lap szerkesztőségéhez.

Állást keres

25 éves nőtlen erdőőr, ki az erdőőri szakvizsgát a mult 1903 év őszén tette le, Címe megtudható lapunk szerkesztőségénél.

1—10

Az okszerű szőlőtrágáyzás.

Irta

VIHAR GYÖZŐ.

Nélkülözhetlen kézikönyv minden szőlőgazdának, tele hasznos utmutatásokkal. — Ára 2 Korona

Kiadta: Schönwald Tivadar könyvkereskedő
Komáromban. 1—10

ÉLŐ VAD!

Élő foglyokat, fácánokat, nyulakat, őzeket, szarvasokat, vad tengeri nyulakat, baglyokat és minden más állatokat magas áron vásárol az „Élőállat-kiviteli vállalat és állat nagykereskedő”: **O. Frank, Wien V., Zentagasse 48 sz.** Továbbá szállítok mindennemű élő vadat és más első minőségű állatot. Minden vadásznak és vadászatra kedvelőnek nélkülözhetlen tanácsadóval ellátott képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Csoportos nyulfogáshoz saját hálóimat és foglyok s fácánok szállításához saját csomagolási eszközeimet bérmentve küldöm meg

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.

KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS

FELTALÁLÓJA A REMONTOIR

INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRAK ÉK SZEREK

10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL

KÉSZPENZERT, VALAMINT

RÉSZLETFIZETÉSRE

JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 2000 ILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Magyar magpergető gyár

FARAGÓ BÉLA

csász. és kir. udvari szállító

ZALA-EGERSZEGEN

Megvételre keres

Akác magot

Gledicsia magot

Korai juhar magot

Kocsányos

tölgy makkot

és mintával ellátott mielőbbi szives értesítéseket kér.

Eladásra a következő csemetéket ajánlja

300 ezer drb.	Akácfa 1 éves (erőteljes) ára	1000 darabonként	8 korona
100 » »	Gledicsia 1 éves ára	» »	10 »
50 » »	Gledicsia 2 éves ára	» »	16 »
100 » »	Kocsányos tölgy	» »	8 »
100 » »	Kocsánytalan tölgy	» »	8 »
20 » »	Amerikai vöröstölgy (Quercus rubra)	» »	14 »
1 » »	Bibor tölgy (Quercus coccinea) nagy szép piros levelekkel 100 drb.	» »	5 »
10 » »	Amerikai fehér köris (Fraxinus ameri- cana alba)	» »	16 »

csomagolás önköltségi áron

A kontinens régi jó hírnevű vállalata.

Hazai ipar és termelés!

Mindennemű bel- és külföldi

ERDEI VETŐ MAGOT,
gyümölcs és lombfa magvakat

szállít

elismert kitűnő minőségben,
a lehető legolcsóbb napi árak mellett

Stainer Gyula

csász. és kir. udvari szállító
első körmendi

magyar magpergető gyára

Körmenden

Vas megye

és kéri a tisztelt erdészközönséget úgy a magvak jósága, valamint a kiszolgálás pontossága felől magának próbarendelés útján meggyőződést szerezni.

Hogy a tisztelt erdészközönség támogatásáért érzett hálámat lerójjam: évente az Országos Erdészeti Egyesület pénztárába 1000 koronát fizetek, mely összeget fenti egyesület bármely jótékony célra fordíthat. Ez által a tisztelt erdészközönség a 2% levonása alól fel van mentve.

Veszek mindenféle lombfa, magvakat és fenyőtobozokat a rendes napi áron és kérek b. árajánlatokat.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

Több ezer elismerő nyilatkozat. Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

Párisi világkiállítás 1900. Grand Prix. — Számos diszoklevél, állami és egyesületi érem.

Pozsony 1902. arany érem. — Lemberg 1894. nagy arany érem.